

Σέ σχόλιο της πολιτική επιθεώρηση διαπίστωσε πρίν μερικές μέρες μελαγχολικά ότι ο δεύτερος κόσμος τών προσπαθειών για δημοκρατική συνεργασία δέν διάνοιξε " καμμιά σχεδόν σοβαρή προοπτική ". Ακόμη ξιό δικαιολογημένη θά ήταν όμως ή ή μελαγχολία τοῦ σχολιαστοῦ ἂν φυλλομετροῦσε τά πολλά κείμενα για δημοκρατική συμμαχία - ^ε ~~εὐνόητα~~ - συνεργασία θέλοντας νά διαπιστώσει τήν χειροπιαστή προσφορά τους. Ἡ ἀναζήτηση για συγκεκριμένες θέσεις πέρα ἀπό φραστικά πυροτεχνήματα, θά ἀπέβαινε, μέ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις ἄκαρπη.

Ἡ δημοκρατική συμμαχία ἔχει πάρει μορφή ἀνθρωπιστικῆς ἐπιταγῆς ἀνάλογης πρός τό χριστιανικό " ἀγαπᾶτε ἀλλήλους ". Ἀποτέλεσμα τῆς τοποθέτησ~~ης~~ τῆς ἐνότη^τας σάν κοινοῦ ἀποδεκτοῦ στόχου σ' ἓναν κόσμο καλοπροαιρέτων πολιτικῶν εἶναι ή ἐπισήμανση καί ἀπομόνωση τῶν κακῶν πού δέν ἐντάσσονται στό γενικό κλίμα τοῦ συναδελφώματος. Κακός εἶναι συνήθως τό Π.Α.Σ.Ο.Κ.

" Ἀς ρίξουμε ἓνα κριτικό βλέμμα στήν κυρίαρχη σήμερα ἀνάλυση:

Ἡ δημοκρατική συνεργασία, ὅπως κάθε πολιτικό αἷτημα, εἶναι αἷτημα πού χρωματίζεται ἀπό τίς ἐπιδιώξεις, τά συμφέροντα, τήν ταξική θέση τοῦ κοινωνικοῦ χώρου πού προβάλλει. Κάθε κόμμα ἀναλύει, ~~ἐπομένως~~ ἢ δημοκρατική συνεργασία, σύμφωνα μέ τίς ἐπιδιώξεις τῶν ομάδων πού ἐκπροσωπεῖ. Παράδειγμα. Ἡ Ε.Δ.Η.Κ. εἶναι κυρίως ἔκφραση μεσαίων ἀστικῶν στρωμάτων. ~~Κύριο πρόβλημά τους εἶναι~~ ^ή ~~ή~~ μονοπωλιακή καί μεταπρατική διάρθρωση τῆς οἰκονομίας καί ή αὐταρχική διαμόρφωση τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ~~π~~ δέν τοῦς ἐπιτρέπουν νά διαδραματίζονται τό ρόλο πού τοῦς ἀνήκει κατὰ τό σύστημα. Ἐπιδίωξή τους εἶναι για τοῦτο, ὄχι ή ἀλλαγή τῆς σημερινῆς δομῆς τῆς κοινωνίας, ἀλλά ή " διαφορετική " λειτουργία τοῦ συστήματος. Ἡ συνεργασία, ἐπόμενα, πρέπει νά ἔχει σάν

στόχο τήν ένταξη καί άλλων κοινωνικῶν στρωμάτων στήν ἐπιδίωξη γιά διατήρηση τοῦ συστήματος μέ " βελτιωμένη" λειτουργία του. Γιά τοῦτο ἡ ΕΔΗΚ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ συνεργασία προϋποθέτει προπαντός τή συνεργασία τῶν δυνάμεων τοῦ 53%, τήν ἀναβίωση τῆς Ε.Κ. Ἡ Ἐθνική Ἀντιδικτατορική Δημοκρατική Ἐνότητα τοῦ ΚΚΕΣ. ἐκφράζει ἰδίως τήν τάση τῆς ἀστικῆς διανόησης νά συμμετάσχει στή διαχείριση τῆς ἐξουσίας ὑπό καθεστῶς εἴτε ταξικοῦ συμβιβασμοῦ εἴτε ἀποδοχῆς, ἔστω βραχυπρόθεσμα, βασικῶν ἀρχῶν τοῦ συστήματος. Ἡ δημοκρατική συμμαχία ἐντάσσεται ἀπό τό ΚΚΕ ἐσ. στή γενική τακτική τῆς ἀντιδικτατορικῆς ἐνότητος, πρωταρχικός δηλαδή παραμένει ὁ στόχος νά ξεπεραστεῖ ἡ παλιά διαίρεση σέ ἀριστερούς καί δεξιούς " πού ἀποκλείει τήν προοδευτική δυναμική διανόηση ἀπό τά κέντρα λήψης ἀποφάσεων.

Τό πρῶτο συμπέρασμά μας, λοιπόν, εἶναι :

Οἱ ἀντιθέσεις γύρω ἀπό τή δημοκρατική συμμαχία δέν ὀφείλονται σέ συνεργάσιμους καί μή πολιτικούς ἀλλά σέ διαφορές ἐπιδιώξεων τοῦ κοινωνικοῦ ὑποστρώματος τῶν πολιτικῶν φορέων.

Ὑπάρχουν βέβαια καί δευτερογενεῖς ἀντιθέσεις. Τέτοια εἶναι ἡ ἀντίθεση ἀνάμεσα στό ΚΚΕ καί τό ΚΚΕ ἐσ., ἡ ἀρνηση τοῦ ἑνός ἢ τοῦ ἄλλου ἢ καί τῶν δύο νά συνεργασθοῦν. Δέν πρέπει ὅμως οἱ δευτερογενεῖς ἀντιθέσεις νά μᾶς κρύβουν ὅτι ἡ διάταξη τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων εἶναι καθοριστική γιά τήν τοποθέτηση τῶν κομμάτων ἀπέναντί στήν δημοκρατική συνεργασία.

Ἄν λοιπόν τό πρόβλημα τῆς δημοκρατικῆς ἐνότητος δέν ὑπάρχει ἀφηρημένα στό χῶρο, πρέπει γιά νά μῆτύχουμε τήν ἐνότητα, νά ἐξασφαλίσουμε τέτοια σχέση τῶν κοινωνικῶν ὁμάδων, ὥστε ἡ πολιτική συμμαχία νά εἶναι ἑλ. λογικό ἐπακόλουθο. Ἡ ἐνότητα γιά νά εἶναι οὐσία καί ὄχι σύνθημα, γιά νά ἐπιφέρει τήν ποιοτική ἀλλαγὴ

έχει σάν αναγκαία προϋπόθεση πολιτική γραμμή πού τ'ά συνενώνει τίς επίδιώξεις τών διαφόρων κοινωνικῶν ομάδων.

Τό δεύτερο συμπέρασμα εἶναι ὅτι πολιτική " ἐνότητα " σημαίνει συμμαχία - συνεργασία τών κοινωνικῶν ομάδων, ταξικό μέτωπο.

Σημαίνει συγκεκριμένο πολιτικό πρόγραμμα, κοινά ἀποδεκτό κατά-λογο διεκδικήσεων.

Τά παραπάνω μᾶς δίνουν καί τήν ἐρμηνεία ἐνός φαινομένου, πού βασανίσε ἀρκετά τούς πολιτικούς σχολιαστές. Ὃταν τόν Γενάρη τοῦ 1976 ἔγινε λόγος γιά δημοκρατική συμμαχία ἡ προσπάθεια ἔμεινε χωρίς ἐπαύριο. Ὃταν τόν Νοέμβρη τοῦ 1976 ὁ Πρόεδρος τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ἀπηύθυνε στά ὑπόλοιπα κόμματα τό γράμμα/του γιά τή δημοκρατική συνεργασία πολλοί ἐκραύγασαν ὅτι ἡ πατρότητα ἀνήκει σ'αὐτούς καί εἶναι ἀδικαιολόγητος ὁ θόρυβος πού γίνεται. Ὃμως ὁ θόρυβος ὀφειλόταν στό ὅτι γιά πρώτη φορά διαγράφηκε ἡ σωστή προοπτική γιά τήν ἐνότητα: ἡ κοινή προώθηση συγκεκριμένων θέσεων πού ἐκφράζουν ὁλόκληρο τόν ἀντιπολιτευτικό χῶρο, ἀναφέρω ἐνδεικτικά μερικές θέσεις: δημιουργία αὐτονόμων συνδικαλιστικῶν φορέων, ἐνίσχυση καί οἰκονομική ἀνεξαρτησία τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ἀντιμετώπιση τοῦ μονοπωλιακοῦ κεφαλαίου καί τῶν πολυεθνικῶν ἐταιρειῶν, ἀποχουντοποίηση καί δημοκρατικό/ἔλεγχο τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, παιδεία πού νά ἐξυπηρετεῖ τά συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων. Οἱ μέχρι τώρα συνομιλίες ἂν κατέληξαν μόνο στήν κατ'ἀρχή συμφωνία, ὅτι πρέπει νά ὑπάρξει συζήτηση πάνω στόν ἐκλογικό νόμο, τά συνδικαλιστικά νεολαιίστικα προβλήματα καί τήν τοπική αὐτοδιοίκηση ἐπιβεβαιώνουν πόσο μάταιος εἶναι κάθε ἄλλος δρόμος. Ἐνότητα γιά χάρη τῆς ἐνότητος δέν ὑπάρχει καί ὅσοι ἐπιμένουν στή προβολή κενῶν συνθημάτων ἀποπροσανατολίζουν τό λαό καί συμβά-λουν στήν ἐξαπάτησή του.

Τό 53% τῆς Ε.Κ. εἶχε κι' ὅλας μέσα του τήν ἀποστασία. -

Γιατί ἡ ἀποστασία δέν ὀφείλεται σέ ἔλλειψη πολιτικῆς ἠθικῆς, ἀλλά προπαντός σέ πολιτική ἀντίθεση, σέ ἔλλειψη κοινοῦ προγράμματος καί ὀργάνωσης δεμένης μέ τό πρόγραμμα.

Ταξικό μέτωπο καί κοινό πολιτικό πρόγραμμα δέν σημαίνουν ἄμεση δημιουργία ἐνιαίου πολιτικοῦ φορέα ἢ ἐκλογική σύμπραξη.

Ἡ κοινή ἐπιδίωξη συγκεκριμένων στόχων εἶναι δυνατή καί ἀπό περισσότερους πολιτικούς φορεῖς.

Ἡ ἀπαίτηση νά δημιουργηθεῖ μέ κάθε τρόπο ἐνιαῖο ἀντιπολιτευτικό κόμμα, παραβλέπει ὅτι ἡ ἀνίσωση ἀνάπτυξη τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἔχει ὀδηγήσει σέ ἔντονες διαφοροποιήσεις στήν Ἑλληνική κοινωνία. Ἡ πολλαπλότητα ὁμάδων μέ διάφορα βραχυπρόθεσμα συμφέροντα δέν ἐξαφανίζεται μέ τήν ἐκ τῶν ἄνω ἐπιβολή ἐνιαίου πολιτικοῦ φορέα. Ἡ δημιουργία ἐνός κάποιου σχήματος χωρίς ξεκαθάρισμα τῶν ἀντιθέσεων θά ὀδηγήσει ἀναπόφευκτα σέ ἀντιδικίες καί διασπάσεις, στά ἀντίθετα, ἀκριβῶς, ἀποτελέσματα ἀπ' ὅτι ἡ προσπάθεια γιά ἐνότητα. Ἡ ἐνοποίηση δέν μπορεῖ παρά νά εἶναι ἀποτέλεσμα μακρόχρονων διεργασιῶν. Καί σ' αὐτήν πρωτοπόρα θά εἶναι, ὅπωςδήποτε, ἐκείνη ἡ παράταξη πού, γιατί θά εἶναι πιά μαζικοποιημένη καί δεμένη ὀργανωτικά, θά μπορέσει νά ξεπεράσει τίς ἀντιθέσεις περισσοτέρων ὁμάδων καί νά μορφοποιήσει τίς ἐπιδιώξεις τους. Χρέος εἶναι, ἐπόμενα, ἐάν θέλουμε τήν δημοκρατική συνεργασία, νά δουλέψουμε γιά μαζικοποίηση, ὀργάνωση καί πρόγραμμα.